

Projekt „Polsko – czeska promocja Miasta Jelenia Góra i Jablonec nad Nisou – Etap II” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz środków budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Nysa.

Załącznik nr 2

Propozycje tematów do gry miejskiej:

Jelenia Góra

1. Polowanie na Jelenia- poszukiwanie figurek jelenia za trakcie staromiejskim i zrobienie zdjęć (nawiązanie do historii/ legendy o Bolesławie Krzywoustym i jeleniu)
2. Napisy nad wejściem do ratusza + tłumaczenia i zaproszenie na I piętro gdzie znajduje się popiersie Bolesława Krzywoustego.

Najważniejszym miejscem w Jeleniej Górze jest położony w samym centrum rynek starego miasta. Na środku rynku stoi ratusz wybudowany w latach 1744-1747 według projektu C.G. Hedemanna. Obecny ratusz wzniesiono po tym, jak zawaliła się wieża wcześniejszej, XVII- wiecznej budowli. Nad wejściem do ratusza od południowej strony widnieje napis po łacinie przypominający legendę założenia miasta. Napis ten głosi: „Urbem Boleslaus Distortus MCVIII struxit”- „Miasto Bolesław Krzywousty wznosił w 1108 roku.” Napis od strony północnej głosi: „Renata Die ante oCto annos tVrrl sVbCoLLapsa CVrLa DeCorl aC VsVI nunc restItVta” co tłumaczmy jako” Odbudowany po ośmiu latach od zawalenia się wieży, ponownie ratusz ku ozdobie i pożytkowi przywrócony został”. Wyróżnione litery dają datę 1747. W 1910 r. ratusz połączono z sąsiednimi kamienicami, od ich liczby nazwanymi „Siedmioma domami”. Zaadaptowano je na potrzeby magistratu. W jednej z nich w 2000 r. odkryto średniowieczną studnię, głęboką na 20 m.

3. Stary ratusz- makieta i grafika katastrofy budowlanej/ animacja katastrofy
4. Neptun- handel najcieńszymi płótnami lnianymi

5. Tramwaj- stare widokówki , szukanie torów oraz pozostałości po sieci trakcyjnej.

Kiedyś w Jeleniej Górze jeździły tramwaje i przeciskały się przez najwęższe uliczki miasta. Śladem tramwajów są żeliwne rozety na fasadach kamienic, umieszczone zwykle na wysokości 1. Piętra, służące do zawieszenia trakcji nadziemnej.

6. Szczudlarz przy ratuszu- nawiązanie do teatrów ulicznych, filmik ze spektaklu ulicznego

Od wielu lat Międzynarodowy Festiwal Teatrów Ulicznych w wakacyjne miesiące towarzyszy ze swoimi oryginalnymi i niepowtarzalnymi spektaklami turystom i mieszkańcom miasta.

Międzynarodowy Festiwal Teatrów Ulicznych- wyprowadzić teatr zza kulis, opuścić sceniczne deski, znaleźć się pośród widzów, grać i patrzeć im w oczy, przełamać szarżynę codzienności. To tylko niektóre postulaty, które musiały towarzyszyć artystom związanym z jeleniogórskim teatrem gdy w 1983 r. powołano w mieście Międzynarodowy Festiwal Teatrów Ulicznych. Od tego czasu, latem każdego roku plac Ratuszowy oraz główne ulice centrum miasta zmieniają się w scenę, na której artyści z całego świata dają upust swej twórczej inwencji, zaczarowując sztuką wszystkich widzów.

7. Bramy miejskie- wizualizacje bram, historia z nimi związana

Od XIV w. Jelenia Góra opasana została silnym, podwójnym murem obronnym. Mury łączyły trzy bramy, wzmocnione były także wieżami, basztami i półbasztami. Od północnej strony widły skrajem wysokiego urwiska, skąd wygodnie było strzec miasta. Wieże służyły do obrony miasta i do obserwacji okolicznych terenów. Do dziś zachowały się fragmenty owych obwarowań, dające wyobrażenie o ich skali i charakterze. Należą do nich Wieża Bramy Zamkowej, Baszta Grodzka i Baszta Bramy Wojanowskiej, jak i spore fragmenty murów wplecionych w późniejsze budowle przy ul. Jasnej.

8. Krzyże pokutne- odnalezienie na trakcie śródmiejskim, odczytywanie narzędzi jakimi dokonano zbrodni

9. Bazylika mniejsza Erazma i Pankracego- opisy epitafiów i qr cody

Bazylika mniejsza świętych Erazma i Pankracego jest najstarszym budynkiem w mieście. Drewniany kościół, który wymieniany jest w dokumentach pod koniec XIII wieku, spłonął w 1303 r. a w jego miejscu rozpoczęto wznoszenie gotyckiego kościoła z kamienia.

Budowę barokowego ołtarza (1713-1718 r.) sfinansował proboszcz kościoła Johann Constantyn Panck, dla uhonorowania którego w ołtarzu umieszczono jego herb- okręt z trzema żaglami. O proboszczu przypomina również jego kaplica grobowa dobudowana do świątyni od zewnętrznej strony prezbiterium. Na ołtarzu umieszczone zostały figury 14 świętych w tym św. Erazma z nawiniętymi na kołowrotek jelitami i św. Pankracego z palma męczeństwa. Po przeciwnej stronie kościoła wnosi się empora muzyczna z prospektem organowym. Instrument pochodzi z lat 1703-1706 i jest dziełem słynnej rodziny organmistrzów na Śląsku- Casparinich. W południowej nawie umieszczone są dwa barokowe ołtarze z 1713 r. poświęcone św. Ignacemu i św. Barbarze. Znajduje się tu również wykonany z czarnego dębu konfesjonał z figurą św. Jana Nepomucena- patrona dobrej spowiedzi. W zewnętrzne ściany wmurowano płyty nagrobne i epitafia z XVI – XVIII w.

10. Kościół pw. Krzyża Świętego- opisy kaplic (na ścianie południowej nagrobek pastora, którego trafił piorun w trakcie kazania)

Kościół pw. Krzyża Świętego- ufundowana przez jeleniogórskich ewangelików w latach 1709-1718 świątynia powstała jako jeden z sześciu Kościołów Łaski na Śląsku. Aż 700 tysięcy guldenów śląscy protestanci musieli zapłacić katolickiemu cesarzowi Józefowi I Habsburgowi za „łaskę” czyli pozwolenie na budowę sześciu kościołów łaski na Śląsku. Jeden z nich powstał w Jeleniej Górze inne w Żaganiu, Koźuchowie, Kamiennej Górze, Miliczu i Cieszynie. Powstały one na mocy tzw. ugody altraszadzkiej, a właściwie recesu do niej z 1709 r. Świątynie ukończono w 1718 r. Wzniesiono ją na wzór kościoła Katarzyny w Sztokholmie. Zgodnie z wytycznymi władz, dom modlitwy ewangelików wzniesiono poza murami miejskimi. Od 1945 r. służy społeczności katolickiej.

Nad ołtarzem znajduje się prospekt organowy z lat 1727-29, który tworzy integralną część z ołtarzem. Organy wykonał w 1727 r. wrocławski organmistrz J. Röder.

Na jednym z epitafiów w murze kościoła przedstawiona jest postać przemawiającego na ambonie pastora, wokół którego biją pioruny. Scena ta zawiązuje do tragicznego wydarzenia związanego z historią świątyni. W 1745 r. podczas kazania nad kościołem zebrały się ciemne chmury i rozpetała się burza z piorunami. Jeden z nich uderzył szczyt kopuły, po metalowym pręcie podtrzymującym baldachim ambony dostał się do jego wnętrza i śmiertelnie poraził głoszącego wówczas kazanie pastora Gottloba Adolpha.

Teren wokół kościoła (dawniej cmentarz) otoczony jest kamiennym murem z 18 barokowymi kaplicami wzniesionymi przez bogatych mieszczan w XVIII w.

Na deptaku przy Kościele znajduje się punkt stanowiący absolutne centrum miasta.

Obecnie rzymskokatolicki kościół Krzyża Świętego znajduje się na międzynarodowym szlaku pielgrzymkowym Via Sacra, przebiegającym na styku Niemiec, Polski i Czech.

11. Z wieży zamkowej- opisy panoramy Karkonoszy, nazwy szczytów i wysokość

Wieża Bramy Zamkowej stanowiąca jedną z bram wjazdowych do miasta. Na wieży znajdował się dzwon obwieszczający niegdyś godziny zamknięcia miejskich bram.

12. Trasa spacerowa na Perłę Zachodu z Wieżą Krzywoustego/ rekonstrukcja grodu i animacja legendy o założeniu miasta

Tam, gdzie wszystko się zaczęło... Według legendy, oczarowany miejscem książę Bolesław Krzywousty właśnie na tym wzgórzu miał ustrzelić wyjątkowo rosnącego jelenia, na pamiątkę którego miasto, jakie kazał założyć pod wzgórzem nazwano Jelenią Górą a było to w 1108 roku. W 1911 roku z okazji obchodów 800- lecia Jeleniej Góry na wierzchołku wybudowano murowaną wieżę widokową o wysokości 22 metrów. Po wejściu na szczyt wieży rozpościera się panorama Jeleniej Góry i Karkonoszy.

13. Spacer do szubienicy- rekonstrukcja, lista ofiar, Bramy Czasu, Muzeum Karkonoskie- tradycje szklarskie i huta szkła

Wzgórze Tadeusza Kościuszki leży na południe od centrum miasta, szczyt wznosi się na wysokość ok. 400 m n.p.m. Do 1778 r na wzgórzu stała miejska szubienica, wzgórze nazywano „Szubienicznym”. Dzięki pomysłowi i pracy ówczesnego burmistrza Jahanno Christopha Schönau w 1779 r. rozpoczęto prace przy tworzeniu parku miejskiego. W 1902 r. profesor geologii wrocławskiego uniwersytetu- Georg Gürich stworzył 20 –metrowy przekrój geologiczny Sudetów. Przedstawiono tu budowę geologiczną gór na długości ok. 100 km, poszczególne formacje górskie wykonano z przywiezionych stamtąd skał. Pod wzgórzem znajdują się podziemia i tunele udostępnione turystom tzw. Time Gates- Bramy czasu.

Cieplice

1. Kartusz herbowy na pałacu Schaffgotschów +opisy

Pałac rodziny von Schaffotsch- Pałac położony jest w centrum uzdrowiska pomiędzy Placem Piastowskim a Parkiem Zdrojowym. Od początku obiekt związany był z rodziną von Schaffgotsh, która po pożarze swojej siedziby rodowej na zamku Chojnik w 1675 r. przeniosiła się do Cieplic. Obecny barokowy pałac stanął w latach 1784-1789 na miejscu wcześniejszego renesansowego dworu. Wrażenie robi fasada główna o długości 80 metrów z dwoma ryzylitami zwieńczonymi kartuszami z herbem Schaffgotschów oraz orłami piastowskimi.

2. Źródło wód termalnych/ Termy Cieplickie- animowany przekrój geologiczny z „bulgoczącą” wodą

Termy Cieplickie to obiekt basenowy w którym wykorzystuje się m.in. wody termalne o temperaturze dochodzącej do 87 stopni Celsjusza pochodzące z odwiertu o głębokości 1800m.

3. Muzeum przyrodnicze- stare zdjęcia i historia fresków

Pocysterski zespół klasztorny z kościołem św. Jana Chrzciciela. Na początku XV w. rodzina Schaffgotschów sprowadziła do Cieplic cystersów z Krzeszowa. Zakonnicy założyli tu swoją filię i probostwo, a ich głównym zadaniem była opieka nad leczniczymi źródłami. Barokowy kościół powstał w latach 1712-14 według projektu jeleniogórzanina Kaspra Jentscha. Od zachodu kościół połączony jest z budynkiem prepozytury klasztoru cystersów. Obecnie część budynku zajmują ojcowie pijarzy, którzy przybyli do Cieplic w 1945 r. Pozostałe części klasztoru stanowią siedzibę Muzeum Przyrodniczego w Jeleniej Górze.

Muzeum Przyrodnicze w Jeleniej Górze powstało w oparciu o bogate zbiory rodziny von Schaffgotsch. Ta słynna rodzina kolekcjonowała pamiątki już od XVI w. Do 1945 r. kolekcje zajmowały pomieszczenia w klasztorze, Długim Domu oraz pałacu Schaffgotschów. Była to jedna z największych kolekcji na Śląsku. Po II wojnie światowej zdecydowana część eksponatów uległa rozproszeniu. Początkowo pozostałe zbiory prezentowane były w Długim Domu, jednak w latach 70. przeniesiono je do Pawilonu Norweskiego, skąd w 2013 r. trafiły do klasztoru pocysterskiego. Podczas renowacji obiektu odkryto cykl malowideł poświęconych życiu św. Bernarda z Clairvaux z II połowy XVIII wieku. Dzięki temu w muzeum mieści się również multimedialne Muzeum Barokowych Fresków, gdzie z bliska możemy przyjrzeć się różnym malowidłom z kościołów i pałaców z Dolnego Śląska.

4. Uzdrowisko Cieplice- goście uzdrowiska. Marysieńka Sobieska- filmik wjazd Marysieńki do Cieplic +narracje

Jak głosi legenda, polujący w jeleniogórskich lasach książę Bolesław Wysoki, puściwszy się w pogoń za rannym jeleniem, natrafił w głębokim borze na gorące źródła, przy których nakazał wybudować domek myśliwski. Zdarzenie to miało dać początek Cieplicom.

Uzdrowisko Cieplice to prawdopodobnie najstarsze uzdrowisko w Polsce - zostało założone pod koniec XIII-tego stulecia. Największym zasobem Cieplic są gorące źródła lecznicze - ich temperatura dochodzi do 90 stopni Celsjusza.

Na przestrzeni dziejów, lecznicze walory cieplickich wód doceniały ważne i słynne osobistości- aby skorzystać z ich dobrodziejstwa, Cieplice odwiedzali m.in. piastujący wysokie stanowiska Radziwiłłowie, prymas Radziejowski, Johann W. Goethe, król pruski Fryderyk Wilhelm III, Hugo Kołłątaj, Izabela Czartoryska i wielu inny. Najważniejszym gościem Cieplic była królowa Marysieńka Sobieska, który przybyła na kurację do Cieplic w 1687 r. wraz z dziećmi i licznym dworem.

5. Pawilon norweski – historia i fotografie budynku w Norwegii

Cesarz niemiecki Wilhelm II wprost uwielbiał Norwegię. Dlatego też Eugen Füllner właściciel fabryki maszyn papierniczych, w 1906 r. ogłosił, że z okazji 25- lecia pożycia pary cesarskiej, w parku wzniesie budynek o norweskim charakterze. Autorem projektu pawilonu był Einar Smith, uczeń Holma Hansena Muntha, twórcy stylu norweskiego i budynku restauracji Frogneersrteren w pobliżu stolicy Norwegii- Oslo, który wzniesiono w 1880 r. Budowę Pawilonu Norweskiego w Cieplicach zakończono w 1909 r.

6. Panorama Karkonoszy z nazwami szczytów widok z Parku Norweskiego

7. Kościół Ewangelicki- stare zdjęcia